

Boris Taufer
Nanabozho

**Vyprávění
z indiánského severu**

NAHKOHE'S INDIAN'S COLLECTION

Nanabozho

**Vyprávění z indiánského
severu**

Věnováno kamarádům...

Nanabozho – Vyprávění z indiánského severu
*Volně přeloženo z originálu *The Indian Fairy Book**
(1855) Cornelius Mathews
Taufer Boris
Nahkohe's Indian's Collection.

Draží přátelé,

vítejte na stránkách publikace, která Vás provede bájnými severoamerickými pralesy. Budeme si vyprávět starodávné příběhy mýtických indiánských hrdinů a možná ne všechno nám bude připadat srozumitelné, či logické, přesto pro indiány měly tyto příběhy povětšinou poučné poselství.

Přejeme hezký čtenářský a historický zážitek.

Nahkoko 's Indian 's Collection

Niagara

*Na hoře žil starý šedý muž
Čtyři dcery krásné panny měl
Wigvam pohledný korový
Žil na nejvyšším vrcholu
Byl to svobodný lovec*

*Za jasných dnů viděli z vyhlídky v dáli záblesky moře
„Pojďme! Pojďme,“ volala nejmladší, „budeme se dívat na
moře!“*

V šatech z bílé jelenice běželi s radostí

*„Hle tam jsou jezera! Hořejší, Michiganské, Hurónské, St.
Clair, ó a Erijské!*

*Nech nás odejít do těch vzdálených hlubokých vod, otče!
Kde vlny pění a řvou.“*

*Tak ony uháněly lesy a údolími, po zemi, vzduchem
a oblohou*

*U skály se pak zastavily, u holé skály převysoké
„Inya! Zde je ale propast hluboká!“ zvolala jedna z dcer*

*„Jsme však příliš daleko, vrátíme-li se ve strachu
tatiček zvolá: ‚Ha! Cha!‘ „*

A tak dívčiny plavaly dál v šatech světlých

Vodou ledovou na křídlech větru

A dolů do hlubin zvesela klesaly, jako draví ptáci jasnoocí

„Ha hej!“ křičely, „zkusíme to znovu!“

A dcery skákaly nahoru a dolů

Smály se a výskaly a lidé jim říkaly „hle Niagara!“

Dcery panny krásné tančící

V té slunné spršce vodopádu

Leelinau

Puckwudjininees byli skřítkci od Hořejšího jezera a jejich nejznámější bydliště se nacházela ve velkých dunách Naigow Wudjoo, kterým Francouzi říkali La Grandes Sables. Zde byli za jasných měsíčních nocí nejčastěji viděni. Indiáni, kteří po nocích na jezeře loví z kánoí ryby, je pozorovali, jak si na břehu hrají a dovádějí. Nedaleko od velkého jezera se nachází v písčítých dunách romantické jezírko obklopené borovým hájem, kde se skřítkové schovávali, aby je nikdo neviděl. Tomu místu indiáni říkali Manido wac. V písku tam lidé často nacházeli stopy skřítků, které byly velké, jako dětské. Skřítkové byli občas pozorováni, jak se schovávají mezi stromy. Oni mají rádi osamělá místa, protože chtějí nerušeně tancovat a veselit se, tak aby je nikdo neslyšel.

Puckwudjininees nejsou nikterak zlí, ale občas jsou škodoradostní. Sem tam indiánům ukradli z člunu pádlo nebo se v noci přikradli do wigvamu a sebrali nějakou vzácnost. Někdy kradli i ryby, či jiné úlovky. V jednom případě zašli tak daleko, že odlákali do svého posvátného háje krásnou náčelníkovu dceru. Byla to dívka přemýšlivá a často vyhledávala osamělá místa. Za dětství se jmenovala Neenizu, ale v dospělosti Leelinau. Holka sice nebyla nějakou laní štíhlou, ale obličej měla neobyčejně krásný a oči černo jiskrné. Matka ji často varovala, aby nechodila

na osamělá místa, že ji jednou unesou skřítkové a ona s nimi bude muset nadosmrti tančit.

Mladé Leelinau nadbíhal postarší válečník, který byl sice vynikajícím lovcem, ale z válečné výpravy zatím ještě nedonesl skalp. Dívka však jeho návrhům odolávala a spíše se věnovala duchovnu. Milovala staré příběhy a snila o šťastných zemích. Skřítky pak považovala za posly z oněch blažených krajů. Zkrátka snové děvče, nedbající věcí tohoto světa.

Ačkoliv byla věčným snílkem, rodičům přece jen slíbila, že si slavného lovce vezme za muže. Ve svatební den si oblékla nové, krásně zdobené šaty a do vlasů si zapletla polní kvítí. Dívka před svatbou požádala, aby se s panenstvím mohla rozloučit v oblíbeném háječku. Rodiče proti tomu nic neměli, tak šla. A zatímco na krajinu padl večer a ve svatebním wigvamu čekal ženich, rodiče a hosté, Leelinau nepřicházela. Uplynula noc a dívka nikde. Od toho dne ji nikdo nikdy neviděl. Akorát noční rybáři občas mezi zelenými borovicemi na dunách viděli tančící vílu, která tam snad dodnes tančí se skřítky ve snových zemích.

Láska k lesu

*Budeme se volně toulat společně s divým ptákem
Půjdeme, kam budeme chtít
Ó, pro krásu lesa a života v něm
Wigvamy korové a jídlo na prérii
Jsme jako orli svobodní
Nejsme připoutáni k majetkům pozemským
Nežijeme pro shromažďování věcí
To, co nás živí se toulá po lesích a plave v řekách a létá
v oblacích
Cestujeme lesem a splavujeme řeky
Březová kánoe v proudu říčním jasném
Plavíme se krajem, plavíme se s písní
Plavíme se vzduchem, tančíme
Život vedeme jednoduchý, složitých zákonů prostý
Když na nás přijdou nepřátelé, chopíme se válečných palic
a vyženeme je
Když je mír, chopíme se chřestidel a tančíme
Hodujeme a zpíváme
Spoléháme se na Stvořitele, jenž stvořil nebe a tyto dny
Náš život je jednoduchý, věříme v tradice
Lesy jsou naše živobytí
Nebe nám dalo zemi a my vzhlížíme k západu
Poněvadž tam nakonec odcházíme, do země požehnaných*

Nanabozho a Ningabiuen

Nanabozho žil se svou babičkou Nokomis, dcerou měsíce, na okraji širé prémie. Právě zde, na těchto nekonečných prostorech pozoroval zvířata a ptáky každého druhu a sledoval i působení mocných přírodních sil. Prémie je dobré místo, kde člověk vnímá bouře, hromy, blesky, vítr, různé odstíny světla i stínů, zvuky i ticho, daleko intenzivněji, než kdekoli jinde. A tak se mladý Nanabozho učil a vnímal a pozoroval. Naslouchal zvířatům a také s nimi rozmlouval. První zvuk, který kdy zaznamenal, byl hlas sovy, a ten ho pěkně vystrašil. Mladík vyděšeně pelášil za babičkou a volal: „*Noko! Noko!* (zdrobnělina jména výrazu Nokomis), *Slyšel jsem strašidlo!*“ Babička se jen usmála a požádala ho, aby ji ten zvuk předvedl. „*Znělo to takto – Ko-ko-ko-hey!*“ předváděl mládenec. Babička se smála a vysvětlovala, že to byl jenom noční pták. A tak se v mytologii Odžibwejů říká sově *Kokoko*.

Nanabozho si pomyslel: „*Moje babička je moudrá, zatímco já toho moc nevím. Je to tím, že nemám otce a ani matku. Nikdy jsem o nich neslyšel, a proto musím o nich něco zjistit.*“ Chlapec se vrátil domů a sklíčeně si sedl do wigvamu. „*Co je ti Nanabozho?*“ ptala se babička. „*Přál bych si, abys mi řekla něco o mých rodičích. Jestli nějaké mám, a jestli mám nějaké příbuzné.*“ Nokomis se zdráhala vyprávět mu o rodičích, poněvadž věděla, jak je Nanabozho

prchlivý, ale nakonec se přece jen uvolila. „*Ano, máš otce a tři bratry. Tvoje matka je mrtvá. Ona byla uchváčena tvým otcem Ningabiuenem - Západem. Máš i bratry. Jsou to Sever, Východ a Jih. Jsou starší než ty a tvůj otec má velkou moc a sílu bouřných větru. Jsi jeho nejmladší dítě a já se o tebe starám od útlého dětství. Tvoje matka zemřela, hned po tvém narození, protože s ní tvůj otec hrozně zacházel. Tvoje matka byla moje jediné dítě, a ty jsi moje jediná útěcha!*“

Nanabozha nad tím zabořilo v srdci a v duchu se rozhodl, že svého zlého otce zabije. Řekl babičce, že se ráno vydá na cestu a navštíví otce. Nokomis mu řekla, že k jeho domovu je to velice dlouhá cesta, ale chlapec nedbal. On už to vlastně ani žádný chlapec nebyl, byl to velmi urostlý a silný mladý muž. Byl jako obr, který když kráčel k horám na západě, urazil za jeden krok, to co normálně ujde muž za jeden den.

S otcem se Nanabozho setkal na jedné z vysokých hor západu. Zprvu se zdálo, že je Ningabiuen šťastný, když uviděl svého chlapce, a tak ti dva spolu strávili několik dní a povídali si. Jednoho večera se Nanabozho zeptal, čeho na světě se otec nejvíce bojí, a on odpověděl, že ničeho. „Ale musí být něco, čeho by ses bál?“ naléhal syn a po dlouhém přemlouvání otec přece jen podlehl. „*Ano, je tu jistá věc. Je to takový zvláštní černý kámen. Je to jediná věc na zemi, které se bojím. Ten kámen mne může poranit.*“ Na oplátku Ningabiuen žádal, aby mu syn prozradil své tajemství, protože se vskrytu bál jeho ohromné síly. Nanabozho také tvrdil, že se na světě ničeho nebojí, jenže otec

mu nevěřil a stále se syna vyptával, co že je jeho slabinou, vždyť každý má přece nějakou. „Dobře, řeknu ti to!“ a úzkostlivě zaúpěl „*Je-ee-ee-ieee!*“, já to ani nemohu vyslovit, „*Yeo! Yeo!* (citoslovce bolesti) *Jímá mne hrůza přitom pomyšlení,*“ a zprudka vykřikl: „*Je to kořen Apukwa!*“ a vyčerpaně sedl na zem. Pak ti dva od sebe navzájem vyvídali, kde ty věci najdou a oba zarputile tvrdili, že neví. Tak či onak si Nanabozho onen černý kámen tajně pořídil a Ningabiuen zase tajně sehnal kořen apukwa.

Když se ti dva posléze sešli, zeptal se Nanabozho: „*Zabíl si mou matku?*“ a on odpověděl, že ano. Nanabozho nato popadl černý kámen a udeřil ho. Bušil do otce ránu za ránu a bitva trvala několik dní. Stopy po těch úderech jsou vidět po celém středozápadě a západě až dodnes (někteří Odžibwejové říkali svým bělošským přátelům: „*Tady a tady Nanabozho udeřil černým kamenem, nebo toto jsou kusy černého kamene, když Nanabozho bojoval se svým otcem.*“) Ningabiuen zase šlehal Nanabozha kořenem apukwa, a i když Nanabozho velmi trpěl, nezranilo ho to. Bitva se vedla napříč horami a údolími až na samý konec světa.

„*Drž se můj synu! Vždyť vidíš, že mne nelze zabít. Nech toho a dám ti moc, jakou mají tvoji bratři. Čtyři části země jsou sice obsazené, ale mám pro tebe jinou práci. Můžeš dělat dobro pro lidi. Tato země je zamořena velkými hady, obry a příšerami, které lidem škodí. Jdi a pomáhej lidem! Máš na to sílu a vůli, a tvoje sláva bude věčná. Až dokončíš svůj úkol, připravím pro tebe místo. Budeš žít se svým bra-*

trem Kabibonokkem na severu.“ Nanabozho poslech
a vrátil se k babičce.

Píseň žen

*Má láska je můj lovec, lovec jelenů
S lukem pronásleduje zvěř přes hory a lesy
Loví z lásky pro mne
Má láska je válečník, válečník kmene
S lukem a palicí jde na nepřitele
Jde válečnou stezkou, krokem pevným ale lehkým
Myšlenkami je však u mě*

*Ač lovec, či válečník, lovící jelena, či nepřítele
Jeho srdce je se mnou
Z lásky mi donese jelena, či přivede zajatce*

Nanabozho a Me-she-nah-ma-gwai

Nanabozho byl se slovy otce spokojen a vrátil se domů k babičce. Válečník byl po boji značně domordovaný a všechno ho bolelo. Babička však byla zručná léčitelka, a tak se mladý hrdina v její péči brzy zotavil. Mezitím, co odpočíval, vyprávěla mu Nokomis příběh o zlém Megisso-gowonovi, který žil na opačné straně Velkého jezera, a který zabil jeho dědečka. „*Víš, když byl dědeček naživu, nikdy jsem neměla nouzi o olej, kterým jsem si mazala vlasy. Nyní žádný nemám a mé vlasy rychle opadávají,*“ posteskla si.

„*Dobře Noko. Naloupej lýko z cedru a udělej mi prosím z něho pevnou šňůru. Já si mezitím vyrobím dobrou kánoi.*“ Když bylo všechno připraveno, Nanabozho vyplul na jezero, aby rybařil. Hodil do vody šňůru s háčkem a zvolal „*Me-she-nah-ma-gwai (jeseter). Rybo, chop se mé návnady!*“ Tak to opakoval nějakou dobu, dokud náčelník jezer-ních ryb lovcí neodpověděl: „*Nanabozho, trápíš mně! Hle, zde je pstruh, ten se chopí tvé šňůry.*“ Pstruh udělal, jak mu náčelník řekl a chytil se háčku. Byl to tak velký kus, že když jej Nanabozho tahal nahoru, kánoe se skoro potopila. Nanabozho tahal a volal „*Wha ee he! Wha ee he!*“ a pak uviděl pstruha, „*proč ses prosím tě chytil mého háčku? Esa! Esa (citoslovce pokárání)! Jsi ošklivá ryba.*“ Pokáraný pstruh se háčku pustil a odplul.

Nanabozho znovu nahodil šňůru s háčkem a pomyslí si: „*Náčelník jezerních ryb se určitě chytne,*“ ale ten pověřil okouna, aby se chopil háčku za něj. Mladý hrdina seděl v kánoi, volal „*Wha ee he!*“ a čekal, dokud na hladině neviděl kruhy. Když spatřil okouna, řekl: „*Esa! Esa divná rybo. Proč se chytáš mého háčku? Nebud' hloupá a pust' se, říkám ti!*“ Okoun se tedy pustil a odplul.

Tak Nanabozho opět nahodil a spustil svou obvyklou písničku „*Me-she-nah-ma-gwai se chytí na můj háček.*“ Jeseterovi nakonec došla trpělivost, sám se chytil háčku a začal tahat lovce i s kánoí do hlubiny. Když Nanabozho přišel k sobě, zjistil, že se nachází v rybím břiše. Začal ihned přemýšlet, jak se z tohoto podivného zajetí dostane. Uchopil tedy válečnou palici, postavil se a uhodil rybu do srdce. Hned nato zaregistroval nějaký pohyb. Náčelník jezerních ryb ucítil bolest a pomyslí si: „*Je mi špatně od žaludku, protože jsem spolkl toho obtížného Nanabozha, udělalo se mi zle.*“

Nanabozho mezitím přemýšlel, co dál. Plul na kánoi směrem k rybímu hrdlu s nadějí, že se Jeseter začne dávat a vyvrhne ho, ale nestalo se tak. S lovcem byla přítelkyně Veverka, která stála celou dobu po jeho boku. Ona mu celou dobu pomáhala, a proto se jí říká Ajidaumo (Zdvížený ocas).

Nanabozho obnovil útok na rybí srdce a tentokrát uspěl. Ryba zemřela a její tělo pomalu doplulo na jezerní břeh. Jenže Nanabozho i veverka Ajidaumo byli dál v Jeseterovi uvěznění. Lovec se podíval ven skrz rybí oko a viděl nějaké ptáky. Také je slyšel, jak škrábou a klovou

do šupin. Malou dírkou, kterou vyklobali, uviděl hlavy racků. „*Ó! Buďte zdraví moji mladší bratři! Udělejte prosím ten otvor větší, abych mohl vyskočit ven,*“ vyzval je. Ptáci ho okamžitě poznali, zvětšili otvor a osvobodili ho. Nanabozho jim řekl: „*Protože jste ke mně byli tak laskaví, budu vám říkat Kayoshk*“ - volně přeloženo, něco jako „Škrabadla“ nebo „Hltouni.“

Místo, kam vlny donesly mrtvého Jesetera, náčelníka jezerních ryb, bylo shodou okolností blízko wigvamu jeho babičky. Válečník šel za Nokomis a oznámil jí, že nyní si může udělat tolik oleje, kolik bude chtít.

Noční hrobová světýlka

Odžibwejové věří, že nebožtíci putují do země mrtvých čtyři dny, proto u jejich hrobů zapalují po čtyři noci ohně.

*Zapalte oheň na mém hrobu, jsem mrtvý
Ať mne jeho zářivé paprsky zlehka vedou tmou
Denní světlo již nevidím, jsem noční poutník
Laskavá záře mi ukáže cestu nicotou
Čtyři noci na mne vzpomínejte, jsem mrtvý
Hledám místo oproštěné od trápení a běd
Nenechte plameny pohasnout
Zatímco noční poutník jde na místo svého odpočinku*

*Nic není, jsem mrtvý
Lesní lovec, chrabrý válečník, nyní stín a přízrak beze jmé-
na
Zapalte oheň na mém hrobu, po čtyři noci jej nechte plát
Jsem totiž mrtvý*

Nanabozho a Megissogowon

Po čase se začal Nanabozho připravovat na válečnou výpravu proti Megissogowonovi, zlému manidovi, který žil na opačné straně Velkého jezera. Nanabozho toužil poms-
tít smrt svého dědečka, ale Megissogowonův wigvam byl hlídán ohnivými hady, kteří sršeli oheň, a nikdo nedokázal kolem nich projít. Za nimi pak byla tak slizká země, že každý, kdo chtěl projít, uvázl v lepkavé hmotě a nemohl se hnout.

Nanabozho si chtěl udělat šípy, ale neměl žádné hroty. Babička mu řekla, že zná jistého starého muže, který je na výrobu hrotů odborník. Nanabozho ji požádal, aby za ním zašla a nějaké hroty od něj pořídila. Nokomis ho vyslechla a vrátila se a v suknici nesla plno hrotů. Nanabozho ale soudil, že je jich málo a poslal ji za starcem znovu. Nokomis se vrátila ještě s větším množstvím, ale Velký lovec stále nebyl spokojen. „*Musím zjistit, jak se ty hroty vyrábějí,*“ řekl si a začal nahlas spekulovat: „*Noko, půjdu na osamělé místo. Vezmu si bubem a chřestidlo a půjdu zpívat svou válečnou píseň. Připravím se do boje, a ty mi prosím zajdi ještě pro nějaké hroty, ale větší než ty předešlé.*“ Když babička odešla, Nanabozho ji sledoval, aby zjistil, kde star-
řec bydlí, a potom ho mohl sledovat při práci, aby odkou-
kal jeho styl. Nanabozho si všiml, že ten muž má velice krásnou dceru. Když se na ni díval, pocítil na prsou zcela

nový pocit a tlukot srdce, jaký doposud nepoznal. Mladík se potom rychle vrátil domů, aby tam byl dříve než babička a pak dělal, že nic.

„Synu, měl bys ses napřed postit, než půjdeš do války. Tvoji bratři to tak dělají a dělá se to tak od věků. Tak je to dobré. Musíš zjistit, jestli budeš mít úspěch.“ Nanabozho udělal, jak mu babička poradila, a odešel na několik dní na osamělé místo.

Mezitím měla Nokomis po večerech zvláštní návštěvy, poněvadž za ní chodil milenec v medvědím těle a s velmi dlouhými vlasy. V těch časech se lidé dožívali vysokého věku, takže Nokomis byla stále ještě přitažlivá žena.

Když Nanabozho dokončil půst a dopěl válečné písně, naložil kánoi zásobami, zbraněmi a zásobami oleje z přemoženého Náčelníka jezerních ryb Me-she-nah-ma-gwaie. Nanabozho cestoval rychle dnem i nocí. Za nějaký čas doplul na dohled ohnivých hadů, tak se zastavil, aby si je pozorně prohlédl. Viděl, že leží jistou vzdáleností od sebe a mezi nimi hoří oheň. Nanabozho je oslovil jako přítel, ale oni odpověděli „Víme, že si Nanabozho. Ty nemůžeš projít!“ Velký lovec k nim připlul, co nejbliže, a pak silně vykřikl „Co je to s vámi?“ hadi v tu ránu zvedli hlavy. „Jak se vám líbí, to co právě dělám?“ zeptal se a jednoho po druhém je postřílel šípy. Byli to dlouzí a jasně barevní plazi.

Když Nanabozho překonal hadí stráž, pokračoval v plavbě, dokud nedoplul k slizké části jezera, které se říká Pigi-u-Wagumee (Dehtové vody). Velký lovec vzal olej a namazal jim kánoi. Díky tomu mohl dále plout po divné

vodní hladině, a byl to první člověk, který to místo překonal.

Když se vylodil na suché zemi, spatřil na kopci wigvam, který patřil Megissogonowi. Nanabozho vzal válečnou palici a luk se šípy a vyrazil do bitvy. Běžel do kopce a trojitým hlasem křičel, aby zloducha zmátl: „*Obklíčíte ho! Obklíčíte ho a vyžeňte pryč! To jsi ty, kdo zabil mého dědečka?*“ a začal střílet šípy. Bitva se pak táhla celý den, dokud mladému válečníkovi téměř nedošly šípy, ale ani ty, které vystřílel, neměly žádný účinek, jelikož Megissogowona chránily zvláštní wampumy. Situace začala být pro válečníka kritická, když tu přiletěl Velký datel Ma-Ma a sedl na strom. „*Nanabozho!*“ oslovil pták Velkého lovce, „*víš, že tvůj protivník má zranitelné místo? Vystřel na pramen vlasů na temeni jeho hlavy!*“

Nanabozho měl jenom už tři šípy, proto pečlivě zamířil a vystřelil. Střela pronikla Megissogowonovi do hrudi, ale zranění se rychle zacelilo. Druhý šíp zranil nepřítele na kolenou, ale i toto zranění se rychle spravilo. V moment, kdy se Megissogowon sklonil ke kolenům, aby si vytáhl šíp, odhalil na hlavě své zranitelné místo, čehož Nanabozho využil, pomalu zamířil a vypálil. Šíp pronikl do hlavy zloducha a ten padl na zem bezvládný a mrtvý. Nanabozho vydal z hrdla válečný pokřik svého lidu a sebral Megissogowonovi skalp. Pak si namočil prsty v jeho krvi a pomazal jí hlavu Velkého datla. Od té doby má každý datel na hlavě červenou čepičku (Indiáni si z úcty k datlům, zdobí jejich peřím dýmky).

Po tomto velkém vítězství se Nanabozho vrátil domů, zpíval písně vítězství a tloukl do bubnu. Když ho uslyšela Nokomis, vyběhla z wigvamu a spěchala na břeh jezera přivítat svého vnuka. Mladý lovec jí ukázal válečné trofeje a v srdci nad tímto úspěchem mu vzplála touha po nových dobrodružstvích.

Nanabozho a starý vlk

Tak velkolepé vítězství musel Nanabozho oslavit. Zpíval vítězné písně a tloukl do bubnu. Cítil, že má v sobě dost síly nato, aby vykonal ještě další chrabré činy. Předtím ale ještě uspořádal velkou hostinu a pozval na ní zvířata, která se mohla těšit na bohaté zásoby jeseteřího tuku.

Jako první přišel na hostinu medvěd, za ním jelen, vačice a další. Los a bizon přišli později, a pak také koroptev. Ale zajíc s kunou přišli pozdě, a tak žádný jeseteří tuk už na ně nezbyl. Když slavnost a obřad skončil, Nanabozho vzal buben, vyzval shromážděné k tanci a začal jim zpívat tklivou píseň: „*Bratři, přicházejí nové písně z jihu. Tančete bratři!*“ Nanabozho zpíval a zvířata kolem něj v kruhu tancovala. Když spatřil krocany, tloukl do bubnu silněji a zpíval hlasitěji: „*To je ta cesta bratři. To je ta cesta!*“ Potápka to nějak špatně pochopila a myslela si, že v tom je něco špatného, proto zvolala: „*Kcha kcha kcha! Nanabozho nás chce zabít!*“ a skočila do nedaleké řeky. Polekaný Nanabozho skočil za ní, a jak ji čapl za hřbet, srovnal jí záda a ocasní peří a pokrivil nohy, takže od té doby nemůže potápka pořádně chodit. Mezitím se ostatní zvířata rozutekla.

Po nezdařeném večírku si Nanabozho přál cestovat. Chtěl vidět něco nového, proto se rozhodl, že prozkoumá Želví ostrov (Severní Amerika), aby poznal něco nového

a zažil pořádné dobrodružství. Také si chtěl si dobře zalovit.

Jednoho večera, když se procházel po břehu velkého jezera, padla na něj únava a hlad, když tu k němu přišel starý vlk, který po světě cestoval s šesti vlčími dětmi. Vlk řekl svým mladým, ať raději drží stranou, a tak se vlci rozutekli a Nanabozho za nimi volal: „*Kam utíkáte, přátelé? Počkejte, chci jít s vámi!*“ Pak se zeptal starého vlka, kam mají namířeno a on mu odpověděl, že na nějaké dobré loviště, kde by chtěli přezimovat. Nanabozho požádal, aby mohl jít s nimi: „*Bratře, já miluji lov. Dovol mi, abych tě doprovázel. Dovol mi, abych na sebe vzal podobu vlka.*“ Starý vlk přikývl a ihned Nanabozha proměnil.

Nanabozho byl se svým novým zjevem celkem spokojený, až na velikost. Byl sice stejně velký, jako každý normální vlk, ale to mu nestačilo, proto žadonil: „*Ó, strýčku, učň mě o něco většího, než jsem!*“ a vlk tak učinil. Jenže Nanabozho stále nebyl spokojen, chtěl být ještě větší, a i tentokrát mu vlk vyhověl, ale konstatoval: „*Tato velikost ti bude stačit!*“ Nanabozho se pak podíval na svůj ocas a zděsil se: „*Ó, potřebuji, aby byl delší a huňatější!*“ Staníž se, vyřkl Vlk.

Mladí vlci mezitím běželi po svahu do lesa, kde narazili na losí stopu a ihned se po ni vydali. Starý vlk se zeptal Nanabozha: „*Co myslíš, který z mých chlapců je nejrychlejší?*“

Nanabozho zauvažoval: „*Myslím, že ten, který dělá nejdelsí skoky.*“

„*No mohlo by to tak vypadat, ale mylíš se,*“ odpověděl vlk, „*pravda, má dobrý začátek, ale brzy se unaví. Ten, který je poslední, ale vytrvalý, ten nakonec toho losa dostane.*“ Společně se pak vydali za mladými vlky, když našli na cestě starou opelichanou kůži. „*Zvedni to Nanabozho!*“ vyzval ho vlk.

„*Esa! Co budu dělat se špinavou psí kůží?*“ prohodil lovec. Vlk se však shýbl, zvedl to a rázem v ruce třimal krásně zdobený plášť.

„*Ten já vezmu!*“ zvolal překvapený Nanabozho.

„*Ó, to ne!*“ odpověděl vlk, „*je to plášť z wampumů a ty jsi jim pohrdl!*“. Starý vlk od té chvíle nevynechal příležitost, aby svému domyšlivému příteli nedal lekci v pokoře.

Po nějaké chvíli přišli na místo, kde jeden z mladých vlků zaútočil na losa, a jak po něm chňapl, minul a zakousl se do kmene stromu, přičemž si vylomil zub. „*Nanabozho, vezmi ten zub!*“ vyzval vlk opět hrdého lovce.

„*Copak budu dělat se špinavým vlčím zubem?*“ odbrknul Nanabozho. Vlk ale zub vytáhl a ten se proměnil v krásný stříbrný šíp. Když došli na místo, kde mladí vlci skolili losa, Nanabozho měl strašný hlad, ale běda, z uloveného losa zbyly jen dočista ohlodané kosti. „*To jsem čekal!*“ řekl si v duchu Nanabozho, „*vlci jsou chamtiví špinaví pacholci!*“, ale nahlas neřekl nic a sedl si.

Mezitím promluvil starý vlk k mladým: „*Dejte nějaké maso svému starému dědečkovi, mí vnukové!*“ Jeden z nich okamžitě k Vlkovi přistoupil a začal se dávit, jakoby chtěl zvracet.

Nanabozho rozčíleně vyskočil: „*Ty hnusný pse! Ty ses tak přežral, že to ani neudržíš v žaludku! Táhni pryč!*“ Jenže starý vlk měl před sebou hromadu pěkně červeného čerstvého masa. Nanabozho žasl: „*Jak jemné a krásné maso!*“

„*Ano, ano,*“ odpověděl vlk, „*tak to je! Za svou tvrdou práci, dostaneme vždy to nejlepší. Velikost, nebo dlouhý a huňatý ocas z nás nedělá lovce!*“ Nanabozho se zahanbeně kousl do rtů.

Všichni se pak začali připravovat na zimu a mladí vlci šli lovit, aby nashromáždili zásoby. Jednoho dne, během jejich nepřítomnosti vzal starý vlk kosti z velkého losa, aby je štípal a vybral z nich morek. „*Nanabozho, přikryj si hlavu pláštěm, aby tě nezranil nějaký letící úlomek!*“ Nanaboz-

ho ho poslechl, ale přesto vlka tajně pozoroval. V tom okamžiku mu do oka vletělo kus kosti. „*Jau! Proč jsi mě praštil, ty starý pse?*“

Vlk reagoval: „*No, musel ses na mě dívat, jinak by se ti to nestalo!*“

Ale jeden podvod vede k druhému, a tak se Nanabozho hájil: „*To není pravda! Proč bych se mněl na tebe dívat?*“

„*No musel, jinak by se ti to nestalo, nebo ne?*“ argumentoval vlk, ale Nanabozho dál popíral a v duchu si plánoval, že zato vlka potrestá. Druhý den vzal losí kosti, že z nich také bude štipat morek a proto řekl vlkovi: „*Přikryj si hlavu příkrývkou, aby tě nezranil nějaký letící úlomek!*“ a vlk ho poslechl. Nanabozho využil situace, vzal kus velké kosti a pořádně s ní vlka praštil přes hlavu. „*Proč jsi to Nana-bozho udělal? Proč jsi mě praštil?*“ vykřikl vlk.

„*O ho! Ty ses určitě tajně díval, proto se ti to stalo!*“ Vlk tvrdil, že ne, ale Nanabozho trval na svém.

Nanabozho se posléze také vydal na lov a dařilo se mu. Skolil tučného losa, ale i když měl velký hlad, měl dilema, jak losa jíst. Nevěděl totiž, jak to ve své vlčí podobě udělat. „*Pokud začnu odzadu, možná se mi budou smát. Smát se možná budou, když začnu od boku. A co si pomyslí, když začnu od hlavy? No začnu asi od kýty, to je nejlepší maso.*“ V okamžiku, kdy si chtěl dát to skvělé maso do úst, vyrušil ho skřípavý zvuk vydaný větvemi nedalekého stromu. „*Proč se mi to děje? Nemohu jíst při tak děsném zvuku. Už dost! To stačí!*“ Když si opět přiložil k ústům maso, zaskřípalo to znovu. „*To se nedá! U toho se nedá jíst!*“ zaúpěl Nanabozho, položil maso a vylezl na strom, aby skřípavou

větev ulomil. Jenže přitom se zamotal mezi ostatní větve a zašprajcoval se tak, že se nemohl ani hnout. Zatímco byl v této bezmocné poloze, viděl, jak k jeho úlovku běží vlčí rodina. „*Tudy ne, tudy ne! Běžte jiným směrem! Tady je to nebezpečné!*“ křičel na ně.

Vlkům se to však nezdálo a začali si mezi sebou říkat, „*to má jistě něco za lubem, že nám to říká.*“ „Ano,“ soudil starý vlk, „*to jsou ty jeho triky. Podívejte se tamhle!*“ a ukázal na úlovek. Vlci se k němu seběhli a celého losa s chutí spořádali a Nanabozho se na to musel bezmocně dívat. Sotva dojedli a odběhli, zaval vítr, větve povolily a Nanabozho byl uvolněn. Byla to jistě práce starého vlka, který chtěl pyšnému lovcovi dát lekci v pokoře.

Píseň zajaté dívky

Dívka kmene Kriků, byla z jihu odvedena až
k Hořejšímu jezeru.

*Slunná údolí a modrá obloha
Mé květnaté myšlenky letí rychle jako šíp
Vidím lesy a řeky, u kterých jsem si hrávala
Vzpomínám na vše, co mi bylo drahé
Zde to není. Zde to není
Na osamělém ostrově pod chladnou oblohou
Nejsou tu přátelé a matčin úsměv
Chci být větrem. Chci být vlnami
Ó hrobe můj osamělý
Všechny radosti mého mláďi jsou pryč
Jsem tak sama. Jsem tak sama*

Nanabozho, jezerní hadi a velká potopa

Den poté, co starý vlk udělil Nanabozhovi lekci v pokoře, řekl: *„Bratře, chystám se tě opustit. Už jsme byli spolu dost dlouho a já doufám, že ses něčemu přiučil. Přes to ti nechám jednoho z mých mladých vlků, aby pro tebe lovil. Měj se dobře!“* Nanabozho tomu nerozuměl a byl zmatený, proto na sebe vzal zpět lidskou podobu, a i když byl nějaký čas sklíčený, brzy se mu vrátila jeho dobrá nálada. Mladý vlk byl totiž vynikající lovec, takže nikdy neměli nouzi o maso. Jednoho dne však Nanabozho znervózněl: *„Synovče, dnes v noci jsem měl sen, který nevěštil nic dobrého. Tam, kde leží Velké jezero, tak tam musíš být opatrný. Nesmíš přes něj projít, i kdyby se ti zdálo, že led je kdovíjak dobrý. Nesmíš přes něj projít, i kdybys byl hladový, či unavený, nebo by to bylo v noci. Vždycky musíš na okolo!“*

Pak nastalo jaro a teplé sluneční paprsky začaly rozpouštět sních. Mladý vlk se opět vydal na lov a přitom se dostal až na druhou stranu Velkého jezera. Tam ho zastihl soumrak a on byl po celodenním lovu velmi unavený, takže se mu jezero nechtělo obcházet. *„Hwooh!“* řekl si, *„přece mi nemůže hrozit žádné nebezpečí. Vyzkouším led podle zvuku a uvidíme. Strýček je až zbytečně opatrný.“* Vlč se vydal na jezero a nebyl ještě ani v polovině, když se pod ním led prolomil a studená voda jej pohltila. Pod hladinou

se ho ihned chopili hadi, kteří poznali, že je to Nanabozhův příbuzný a těšili se na pomstu.

Nanabozho zatím seděl ve svém wigvamu, a když uplynula noc a vlk se nevracel, znepokojil se. Pak uplynula druhá a třetí noc, ale nikdo nepřicházel, proto se hrdina velmi rozesmutněl. „Och!“ vzdychl si, „*on mne určitě neposlechl a ztratil život v tom jezeře, před kterým jsem ho varoval. Dobře, budu pro něj truchlit.*“ Velký lovec si vzal z ohniště uhel a načernal si tvář. „*Budu pro svého synovce plakat. Ó můj synovče! Ó můj synovče! Ó můj synovče!*“ Pak ale zakroutil hlavou, „*to není ono, budu raději šlet. Ó mé srdce! Ó mé srdce! Cha! Cha! Cha!*“ Ale ani s takovým projevem smutku nebyl spokojen: „*Ne musím raději zase truchlit!*“ To konečně Nanabozha uspokojilo a dál se postil a truchlil ještě mnoho dnů. „*Nyní,*“ řekl si, „*půjdu a zjistím, co se mému synovci stalo,*“ a vydal se na cestu. Když přišel k potoku, který se vlévá do Velkého jezera, začal zase truchlit a bědoval tak hlasitě, že to zaslechl pták Ke-ske-mun-i-see (ledňáček). Pták se ho zeptal: „*Co tady děláš?*“

„*Nic,*“ odpověděl Nanabozho, „*ale můžeš mi říci, kdo žije v tomto jezeře, a kde se tu bereš ty?*“

„*Ano, žije zde náčelník strážných jezerních hadů a já sleduju, jestli se nevyplaví tělo mladého vlka, kterého hadi minulé jaro zabili, abych ho mohl sníst. Ale nejsi ty Nanabozho?*“

„*Ne, nejsem,*“ předstíral lovec, „*ale nevíš, jak bych se tam mohl dostat? Jdou ti hadi někdy vidět? Kdy a kde? Řekni mi všechno, co o nich víš!*“

„Vidíš tu krásnou bílou písečnou pláž?“ zeptal se ledňáček, „tak na té se vyhřívají. Ale než na ni vyjdou, jezero se musí dokonale uklidnit, aby na něm nebyla žádná vlnka. O poledni to můžeš vidět.“

„Děkuji ti příteli. Jsem skutečně Nanabozho a pátrám tady po svém ztraceném synovci a chci ho pomstít. Pojď ke mně, ať ti mohu na krk pověsit wampum. Je to odměna za tvé informace.“ Pták přistoupil, aby dostal slíbený dar, jenže Nanabozho mu chtěl ve skutečnosti ukroutit hlavu, protože se hněval, že chtěl ledňáček sníst tělo jeho vlčího přítele. Pták se mu však vysmekl a na hlavě mu od té doby zůstalo po zápase rozčepýřené peří.

Nanabozho šel na písčitou pláž a proměnil se tam ve velkou kládu a čekal, až se v poledne hladina jezera uklidní. Potom se na břeh začali plazit desítky příšerných hadů. Jeden z nich byl nápadně velký a bílý, a byl to jejich náčelník. Další hadi pak byli červení a žlutí a jejich náčelník k nim promluvil: „Ještě nikdy jsem tady na pláži neviděl takovou kládu. Co to má znamenat? Může to být klidně Nanabozho, protože má sílu zlého génia. Měli bychom být na ty jeho léčky opatrní.“

Nato se jeden z velkých hadů připlazil ke kládě, omotal se kolem ní a začal ji tělem tvrdě tisknout. Nanabozho cítil největší tlak na hrdle, a když už chtěl vykřiknout, stisk povolil. Osm dalších hadů udělalo to samé a pokaždé to naštěstí pro Nanabozha dopadlo stejně. „To nebude on,“ řekli hadi náčelníkovi, „je to příliš silné. Nedá se to zlomit. Bude to opravdu dřevo.“ Potom si polehali kolem náčelníka a usnuli. Toho využil Nanabozho, proměnil se a opatrně

překračoval hady, aby se dostat přímo k náčelníkovi. Když se mu to podařilo, natáhl svůj silný luk a střelil hada rovnou do boku a vykřikl: „*Saw-saw-guan*“ válečný pokřik a utekl. Výkřik okamžitě probudil hady, kteří si mysleli, že je jejich kapitán mrtev a začali křičet: „*Nanabozho zabil našeho náčelníka! Musíme ho pomstít!*“ To už Nanabozho uháněl přes kopce a údolí, ale jeho pronásledovatelé ho přesto začali dohánět, proto před nimi vyběhl na nejvyšší horu a tam se vyšplhal na nejvyšší strom. Před hady se sice zachránil, ale pak se začaly dít ještě podivnější věci.

Nanabozho si totiž všimnul, že se po celé zemi šíří záplava a voda rychle stoupala i k těm nejvyšším vrcholům. Zatopila i jeho horu a strom, proto se k sosně obrátil: „*Dědečku, vytáhni se trochu výš prosím,*“ a strom mu vyhověl. Voda však stoupala dál, a tak Nanabozho musel o pomoc žádat ještě dvakrát, ale počtvrté mu strom odpověděl: „*To je naposledy. Výš už růst nemohu!*“ Jenže voda dál stoupala, až ji měl Nanabozho po bradu, a právě tehdy se záplava konečně zastavila. Lovec se rozhlédl kolem dokola, a když spatřil na nebi alku, zavolal na ni: „*Sestro, potop se prosím dolů a zkus mi přinést nějakou hlínu, abych mohl vytvořit novou zem.*“ Alka ho vyslyšela, ale neměla dost sil, a tak se utopila. Když pak uviděl ondatru, poprosil ji o to samé a slíbil ji, že pokud se jí to podaří, může za odměnu žít pod vodou nebo na zemi, prostě jak se jí zachce. Ondatra se potopila, a když se vynořila, byla v bezvědomí. Nanabozho ji vzal do náruče a shledal, že ještě dýchá, tak ji přivedl k vědomí. „*Zkus to to znovu,*“ požádal ji a ondatra to uděla-

la a opět se vynořila v bezvědomí, jenže tentokrát měla v tlapičkách trochu bahna.

Nanabozho pak z hlíny a těla mrtvé alky vytvořil nový svět.

Nanabozho a Prabába hadů

Jak tak Nanabozho procházel a zkoumal novou zem, zaslechl někde v dálce zpěv. Vydal se tudíž za hlasem té melodie, která zněla tak truchlivě a došel na místo, kde seděl duch v podobě staré ženy. Byla to právě ona, kdo zpívala žalozpěv: *„Manaubosho o dó zheem un, Ogeem' au wun , onis' sa waun. Hee ub bub ub hub!“* - *„Mám strach z Nanabozha. Bude určitě chtít pomstít smrt mladého synovce vlka. On zranil Hadího náčelníka, mého syna.“*

„Noko! O co jde? Co se děje?“ zeptal se Nanabozho stařeny.

„Co se děje? Kde jsi byl, že nevíš o tom, že Nanabozho zranil mého syna, velkého náčelníka Hadů. Mstil se za zrádu svého synovce. Nevíš také, že země byla zatopena a znovu vytvořena? Proto jsem zde přivedla mé zbylé syny, abych je ochránila.“ pak stará žena úkosem pohlédla na válečníka a zvolala: *„N'Yau! Indego Nanabozho! Hub ub bub ub hub!“* - *„Ó! Bojím se, že to ty jsi Nanabozho!“*

Lovec se naoko zasmál: *„Cha cha, jak bych mohl být Nanabozho. Vždyť stará země a vše živé, co na ní bylo, je zničeno! Je to nemožné! Nemožné! Ale Noko, co hodláš dělat se všemi těmi cedrovými šňůrkami, co máš na zádech?“*

„No je to pastička na Nanabozha. Pokud se stále nachází na této zemi, seženu ještě byliny, které uzdraví mého syna, a ten pak Nanabozha dostane šípem, kterým byl sám

zraněn. Jsem jediná, která to dokáže udělat. Vše je lepší, když zpívám.“ řekla stařena a zpívala: „*Nanabozho ne we guawk. Koan dan mau wah ne we guawk!*“ – „*Toto je šíp na Nanabozha. Ať má sílu jej zničit!*“

To Nanabozhovi úplně stačilo, takže Prabábu hadů ihned zabil a sebral jí šíp. Pak se proměnil ve starou ženu, natáhl si na záda plášť z cedrových provázků a začal zpívat její písně a napodobovat její chůzi a hlas. Tak se přiblížil k doupeti hadů, kde spatřil pověšenou kůži svého vlčího synovce, kterou tam měli vystavenou jako trofej.

„*Ó vy potvory. Vy zlé potvory!*“ zavrčel a posadil se vedle vchodu, kde dál napodoboval zpěv Prabáby hadů. Zraněný náčelník vykoul ze vchodu wigvamu a zeptal se: „*Proč přicházíš za nemocným a proč děláš takový hluk?*“

Nanabozho stále napodoboval hlas staré ženy: „*Hej ty! Proč se mnou tak utrhačně mluvíš?*“ načež povstal a střelil do dveří šíp a náčelníka Hadů dorazil. Nato ze sebe shodil ženský převlek a začal utíkat pryč. Vyděšení hadi jej s křikem pronásledovali: „*Věrolomnost! Vražda! To se musí pomstít! To udělal Nanabozho!*“

Když to bojovník uslyšel, vzal na sebe podobu vlka, aby je zmátl a rychle utíkal přes planiny plnou rychlosti podporován svým otcem Západním větrem. Když se potom dostal do hor, spatřil tam jezevce: „*Bratře, rychle vyhrabej noru, neb mne honí hadi a chtějí mě zabít!*“

Jezevec mu vyhověl a rychle vyhloubil noru, kde oba vlezli, a jezevec zasypal vchod. Hadi tam přiběhli s válečným křikem (*wauzh*) a začali u nory držet stráž se záměrem Nanabozha vyhladovět. Velký lovec jezevci navr-

hl, aby na druhé straně hory vyhloubil druhý východ, ze kterého by mohli vycházet na lov. Jezevec to udělal a oba tak spolu žili nějaký čas. Jednoho dne však jezevec přišel celý nabručený a dával jasně najevo, že mu Nanabozhova přítomnost v jeho noře už vadí. Nanabozho ho tedy zabil a vyhodil z nory se slovy: „*Nemám rád, když někdo pohrdá mou přítomností.*“

Pak žil lovec ve svém podzemním vězení zcela sám, než se rozhodl noru opustit. Vyšel z díry, obešel horu a vydal se směrem k hadímu wigvamu. Tam našel mrtvolu mrtvého náčelníka a stáhl ji z kůže. Někteří hadi raději odešli na jih, ale zbylí dál po Nanabozhovi pátrali, ale on je časem zabil.

Stvořitel

*Mračný útes převysoký, stíny před očima přechází
Hory a lesy vzdálené, úsvit i západ slunce na nich žhne
Poznal jsem v tom Stvořitele*

*V jezeru a řece osamělé, v tichém a větrem ošlehaném ka-
meni*

*Na jezeře vlny se mocné valí sem a tam, úsvit i západ slun-
ce v nich žhne*

Poznal jsem v tom Stvořitele

*Cokoliv je tmavé, či nejasné, stěží to vidím
Tak mnoho práce, umění, příroda, a to je stvoření
Strach i žal*

Poznal jsem Stvořitele

*Širá obloha, přes kterou rozhněvané blesky letí
Hrom a strašidelné dunění*

*Jeho vůle v ohni dlí, úcta a bázeň před ním jde
Poznal jsem Stvořitele*

*Pokorně pozvedám hlas, zde předkládám posvátný dar
Srdce plné úcty, zpívám Wau-la-le-au*

*Ó mocný duchu nahoře, raduji se v tobě, i když radost ně-
kdy střídá žal*

Zde jsem, a ty jsi můj Stvořitel

Nanabozho, datel a los

Po válce s hady byl Nanabozho úplně vyčerpaný, proto odešel do vzdálené krajiny, aby si v klidu odpočinul. Jenže počasí bylo tak drsné, že nebyl schopen sehnat žádnou obživu, a to už měl rodinu s několika dětmi. Krajina byla zasněžená, mrzlo až praštělo a oni žili v bídě a nepohodlí. Velký lovec se obrátil na svou ženu a řekl: *„Půjdu ven a podívám se, jestli někde nenajdu někoho, kdo by nám pomohl.“* Jak kráčel divočinou, spatřil v dáli wigvam u kterého si hrály děti. Když si všimly, že se k jejich obydlí blíží cizinec, okamžitě vběhly dovnitř, aby rodičům pověděly, že někdo přichází. Ta chata patřila velkému červenému datlovi, který vyšel ven, aby Nanabozha přivítal.

Když host i hostitel vstoupili dovnitř, datel se zeptal manželky: *„Máme něco, čím bychom mohli pohostit našeho hosta? Jistě musí mít hlad!“* Žena ale odpověděla, že nic nemá. Nanabozho si všiml, že uprostřed obydlí roste statný bílý modřín, na který začal datel šplhat. Pohyboval se rychle a stejně tak trhal hlavou do stran a občas klovl do kmene. Pak něco vytáhl, hodil to dolů, a hle, byl to pěkný a tučný mýval, a takových datel vytáhl ještě šest. Když pak slezl dolů, pokynul manželce, aby je připravila k večeři a dodal: *„To je jediné, co ti můžeme nabídnout, příteli. Co by sis ještě přál?“*

„*Je to velmi dobré,*“ těšil se Nanabozho. Po večeři si sedli, zapálili dýmky a chvíli si povídali. Když byl Nanabozho na odchodu, datel řekl ženě: „*Dej mu všechno, co zbylo z večeře, ať má pro své děti.*“

Nanabozho záměrně nechal v datlově wigvamu jeden ze svých palčáků, a když si toho datel všiml, řekl prvorozenému synovi: „*Utíkej za ním, ale nedávej mu tu věc přímo do ruky, hod' mu to!*“ Chlapec poslechl, dohnal Nanabozha a volal: „*Nemesho! Zapomněl jsi u nás jednu ze svých rukavic, tak tady je.*“

„*Ó ano! To je má rukavice, ale pozor neházej mi jí, aby nepadla a nezašpinila se.*“ Mladík však pamatoval na radu otce a rukavici raději Nanabozhovi hodil, načež se otočil, že půjde domů.

„*Počkej!*“ zvolal Nanabozho, „*je to tak, že nejíte nic jiného, než mývaly?*“

„*Jenom to,*“ odpověděl mladý datel.

„*Víš co, řekni svému otci, ať přijde a navštíví pro změnu mne. A ať si vezme pytel a já mu dám vše, co bude moci sníst z mývalího masa,*“ řekl Nanabozho.

Když to mladý vyřídil otci, ten odušil: „*Co pak si to myslíš? Vždyť žádné maso nemá!*“ Přesto se rozhodl, že Nanabozha navštíví, a když pak přišel do jeho wigvamu, byl přijat s veškerou zdvořilostí. Od té doby, co Nanabozho navštívil datla, naučil se na sebe brát podobu zvířat nebo lidí a také se naučil napodobovat zvyky, zvuky a řeč mnoha tvorů. Také se naučil chovat se k návštěvám tak, jak bylo zacházeno na návštěvě s ním. Proto svou manželku proměnil v bílý modřín a datla se zeptal: „*Co ti mohu na-*

bídnout? Ale musím tě upozornit, že my jíme jen to, co máme.“ Pak si nasadil na nos dlouhou kost, aby napodobil datla a začal šplhat na strom, přesně tak, jak to viděl u přítele. Nejdříve se zprudka podíval na jednu stranu, pak zase na druhou, ale šplhání mu moc nešlo, neboť neustále sjížděl dolů. Při posledním pokusu zabodl do kmene zobák, ale rána byla tak prudká, že omdlel a spadl na zem. Datel vzal chřestidlo a buben a začal zpívat, ve snaze Nanabozha přivést k životu. Když se ten probral, začal svalovat vinu na svou ženu: *„Nemesho, to žena může za můj neúspěch, stále říká, že nejsem schopen chytit můvaly.“* Datel nic neřekl, vylezl na strom a shodil dolů několik můvalu a dodal: *„To je způsob, jak to děláme,“* a odešel se zjevným opovržením.

Hrozná a mrazivá počasí trvalo i nadále a Nanabozhova rodina stále trpěla nedostatkem. Když se lovec vydal na další dlouhý výlet za potravou, došel k wigvamu, kde žil *mozonsug* (v odžibwejštině „los“). Když mladý los spatřil, jak se k nim blíží Nanabozho, zavolal na otce, a ten vyšel ze dveří. Los pozval Nanabozha dál a zeptal se ho, čím ho může pohostit, ale poznamenal, že v zásobárně nic nemají. U ohně však seděla losova manželka a šila mokasíny. Los k ní přistoupil, rozšněroval pásy na ramenou jejich šatů a obnažil jí záda. Pak vzal nůž, odřízl kus kosti z jejího ramena a pak ránu zahojil, takže tam nezůstala ani jizva. Vše proběhlo tak hladce a bezbolestně, že si toho žena ani nevšimla. Los jí pak pokynul, aby připravila jídlo, poněvadž se kost pěkně obalila masem. *„Nanabozho, to je všechno, co ti můžeme dát. Víc toho nemáme!“*